

Гринишин Г.М.,

к.е.н., доцент

*Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького, м. Львів*

Балаш Л.Я.,

к.е.н., доцент

*Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності*

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Зарубіжні та вітчизняні науковці вважають, що ті об'єкти інвестування, які мають короткий термін окупності, є більш конкурентоспроможні на вітчизняному та міжнародному ринках, і вирізняються високим експортним потенціалом. Саме до таких галузей варто віднести і туристичну галузь зокрема, і підприємства, які надають різноманітні туристичні послуги.

Туризм є потужним та високорентабельним сектором економіки будь-якої держави. У країнах з високим рівнем розвитку економіки валовий внутрішній продукт містить 10% від діяльності туристичного бізнесу, тоді як в Україні він становить всього лишень 1,5%. В наданні туристичних послуг у світі залучений майже кожен дев'ятий житель, а туристична галузь забезпечує робочі місця майже 11 %.

Проведена оцінка Всесвітньою радою з туризму і подорожей свідчить про те, що, кожен мільйон доларів, інвестований в туристичну діяльність і подорожі зокрема, створює таку кількість робочих місць, що переважає автомобільну індустрію, гірничодобувну і хімічну та інші середні галузі промисловості у структурі наповнення валового внутрішнього продукту. В розвинених країнах туристичний бізнес вважається одним з основних економічних напрямів через високу окупність інвестицій, тому навіть впевнено конкурує з видобутком нафти [1].

Туристична індустрія – найбільш пріоритетна галузь економіки у більшості країн Європи та світу, оскільки прибуток від туристичної галузі становить майже 50%. Лідерами, де туризм є у першій трійці провідних галузей економіки є Франція, Іспанія, Італія, Малайзія, Греція, США, Кіпр та Єгипет. У цих державах туристичний бізнес розвивається інтенсивними темпами і відіграє ключову роль у розвитку економіки, тому що, створюється велика кількість нових робочі місць, зростає життєвий рівень населення, зростають валютні надходження через залучення іноземних інвестицій.

Інвестиційна привабливість галузі туризму – це сукупність мікро- та макро- чинників, що утворюють фронтальне бачення потенційного інвестора про ситуацію в туристичній галузі держави, і надають йому можливість оцінити чи буде країна привабливою та вигідною для інвестування [2].

Сьогодні українська бізнесова діяльність зосереджена на створенні різноманітних видів агропродовольчої продукції, видобутку ресурсів, торгівлі і операцій з нерухомістю. Менша кількість уваги приділяється обробній промисловості і послугам у сфері інформації, освіти та наукових розробок. Саме ці галузі економіки, які максимально формують додану вартість (фінанси, страхування, туризм, освіта, медицина, інформація, комунікації) є поза увагою. Україна займає 95-му місце в світі, за показником вкладу туризму у валовий внутрішній продукт. Це критично низько, враховуючи потенціал нашої держави.

Україна – є однією з країн Європи, яка має всі потенційні можливості, щоб бути однією з найпопулярніших туристичних дестинацій. Вигідне геополітичне розташування, широкий історичний спадок і мальовничі краєвиди української природи привабливі, як для іноземців, так і для місцевих мандрівників. Чим більша кількість туристів в країні, тим вищі у неї прибутки і нижчі власні витрати.

Україні має чимало історичних пам'яток архітектури та культури, навіть античної. Для прикладу такі міста, як Київ, Львів, Луцьк, Кам'янець-Подільський, Ужгород та Чернівці. Наша держава надзвичайно багата на

привабливі природні краєвиди. Сюди належать і гірські території Карпат, морські прибережні узбережжя південної частини України. Різноманітна кількість об'єктів туризму, які мають пізнавальний і досліджуючий характер, а саме музеїв, театрів, природні заповідники, палацово-паркові комплекси, старовинні замки та фортеці [3].

З початку 2014 року, зацікавлення Україною, як туристичною країною помітно зросло. У 2019 році в столиці побувало 1 млн 930 тисяч іноземців і майже 3 млн українських туристів. Проте сьогодні наша держава має негативне туристичне сальдо. Як свідчать статистичні дані, різниця між кількістю українських туристів, які подорожують закордон, і іноземців, які відвідали Україну, є близько 10 млн осіб на рік: 26 млн українців проти 15 млн іноземців.

Для створення сприятливого інвестиційного клімату варто удосконалити інвестиційну політику. Економічний сектор нашої держави знаходиться у невизначеній ситуації, який має тенденції до зниження показників діяльності: криза, яка утворилася через карантинні обмеження у зв'язку з епідемією COVID – 19, виснажила економіку і туристичну галузь зокрема; починаючи 2014 р. внаслідок агресії Російської Федерації, окупації Криму і військових подій на Сході. Сучасна політична ситуація негативно впливає на інвестиційний клімат та інвестиційну привабливість туристичної галузі України. Причинами цього наступні проблеми: низький рівень підтримки підприємництва у сфері туризму з боку державних регуляторів; рівень комфорту більшості готелів, пансіонатів та будинків відпочинку не відповідають світовим стандартам якості; поганий стан автомобільних шляхів, які мають міжнародне значення, особливо дороги, які ведуть до місць сільського та зеленого туризму, який сьогодні має перспективний розвиток; малий обсяг надходження інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази туристичного комплексу; високий податковий тиск; низький рівень захисту як вітчизняного, так і іноземного інвесторів та недосконале законодавства з питань корпоративного управління; негативний міжнародний імідж країни.

Уряд України має чітко сформулювати пріоритетні напрямки розвитку інвестиційної діяльності суб'єктів туристичної індустрії, а тому варто чітко виокремити інструменти та важелі державного регулювання, які він буде застосовувати [1]. По-перше, створити окремий орган, який буде відповідати за розвиток туристичної галузі в цілому. Скасувати в'їзні візи, оскільки це принесе Україні більше фінансової користі, ніж висока плата за отримання такої візи та налагодити ще більш тісну співпрацю з Китаєм та Індією, саме ці дві країни можуть забезпечити найбільший наплив туристів. Майже всю увагу сконцентрувати на диверсифікаційному розвитку туризму: гастрономічний, екстремальний, культурний (замковий), зелений, медичний тощо. Робити інвестиційно привабливий медичний туризм через скасування (спрощення) візового режиму, тим самим заохочувати іноземних інвесторів до вкладення капіталу в рекреаційні об'єкти, що в свою чергу приведе до створення нових робочих місць, збільшить потік капіталу в українську економіку і відкриє лікувально-туристичну Україну для всього світу. Ліквідувати туристичний збір, як вид податку, який є дуже дорогим в адмініструванні, як для держави, так і для бізнесу. І найважливіше, створити податкові канікули для інвесторів на 3–5 років на оренду комплексів і землі, державних зокрема. Це забезпечить максимальний обсяг залучення іноземних інвестицій, а це дозволить створити нові робочі місця і великий приплив капіталу, як вітчизняного, так і іноземного.

Список літератури:

1. Кожен турист - потенційний інвестор. І кожен інвестор – турист.
URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/inozemni-investiciji-v-ekonomiku-ukrajini-turizm-novini-ukrajini-50041212.html>
2. Мархонос С. М. Туристична сфера як фактор підвищення інвестиційної привабливості регіону // Економіка. Управління. Інновації. 2012. № 1 (7). URL: http://tourlib.net/statti_ukr/marhonos.htm

3. Мордань Є.Ю. Інвестиції в туристичну сферу України: сучасний стан, проблеми та перспективи // Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип 19. С.410-414.

Дорош-Кізим М.М.,

к.е.н, доцент

*Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького, м. Львів*

Дорош М.М.,

викладач

Заклад вищої освіти «Львівський університет

бізнесу та права», м. Львів

ПЕРСПЕКТИВИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ COVID-19

Жити в епоху кардинальних змін завжди було зовсім не просто, і навіть більше того, – з давніх часів це вважалось найгіршим прокляттям для людини. У наш час, як би прикро це не звучало, дедалі більше країн земної кулі стикаються з новими спалахами пандемії коронавірусу та з різними модифікаціями цієї хвороби. Вже за перший місяць карантинних заходів стає очевидним, що світ виявився зовсім неготовим до пандемії та не має дійсно ефективних інструментів для її запобігання. Уряди держав на всіх рівнях вимушені не тільки стримувати поширення епідемії та захищати життя людей, але й вирішувати, як відновити економіку та сприяти хоча б стабільності усіх форм бізнесу.

Туристична галузь – явище багатогранне, якому притаманне поєднання економічних, соціальних, культурних та екологічних аспектів. Саме туризм має значний потенціал для постійного прогресу, тісно взаємодіє з багатьма галузями економіки, зумовлюючи його провідне місце у соціально-